Sport:

1972: Zomerspelen in München

Podium voor vooruitgang werd toneel van bloedbad

De Olympische Spelen in München in 1972 hadden vooral vrolijke Spelen moeten worden. De organisatoren wilden het nieuwe en democratische Duitsland laten zien. Maar het evenement werd overschaduwd door een terroristische aanslag op de Israëlische ploeg, waarbij 17 doden vielen.

Na 1936 in Berlijn werden voor de tweede keer Olympische Zomerspelen in Duitsland gehouden. De Spelen zouden Duitsland opnieuw een platform moeten bieden om zichzelf aan de wereld te presenteren. Duitsland wilde laten zien dat het na de Tweede Wereldoorlog veel vooruitgang had geboekt. München zou daarvoor de ideale plaats zijn, ook al beschikte de stad niet over de sportcomplexen en infrastructuur. Die werden binnen enkele jaren aangelegd, met als uitblinker het nieuwe stadion in het Olympia Park bij het centrum van München. Hoewel Duitsland de intentie had de kosten beperkt te houden om geen herinnering aan de Spelen in Berlijn op te roepen, werd er uiteindelijk meer geld aan de Spelen besteed dan ooit tevoren.

Willy Brandt

In de aanloop naar de Spelen bleven problemen opduiken. Vooral het conflict tussen beide Duitse staten, en tussen Oost en het West in het algemeen, vormde een belangrijk probleem. De DDR lanceerde de campagne ‘36+36=72’, waarmee de Spelen geassocieerd werden met de Spelen in Berlijn. Verder dreigde het land een alternatief sportfeest in Leipzig te organiseren. In de BRD waren de vlag en het volkslied van de DDR nog altijd verboden. Voor de Spelen werd een uitzondering gemaakt.

Dat het niet tot een boycot kwam, was onder meer te danken aan het beleid van bondskanselier Willy Brandt, die probeerde de relatie van de BRD met het Oostblok te normaliseren. Ook de toezegging dat de BRD steun zou verlenen aan de kandidatuur voor de organisatie van de Olympische Spelen van de DDR of de Sovjetunie, zorgde ervoor dat het niet zo ver kwam.

De organisatoren benadrukten dat het vrolijke Spelen zouden worden en waren erop bedacht de stemming niet te verstoren. Er was maar weinig politie te zien. De beveiliging in en rond de stadions was in handen van een veiligheidsdienst die

niet bewapend was. Ook de complexen mochten niet doen denken aan de monumentale gebouwen van het Derde Rijk. In tegenstelling tot de grote, betonnen gebouwen van de nationaalsocialisten, koos München juist voor lichte, innovatieve technieken, zoals het tentdak van het Olympische Stadion. Tijdens de openingsceremonie op 26 augustus werd geen marsmuziek gespeeld, zoals gebruikelijk tijdens openingsceremonies, maar klonken verschillende muziekstijlen uit de deelnemende landen.

Zwarte September

De Spelen waren een dag of tien aan de gang, toen zich een drama voltrok. Op 5 september drong een groep van de Palestijnse splintergroepering Zwarte September het Olympische dorp binnen. Die gijzelde elf Israëliërs en eiste de vrijlating van 232 gevangenen uit Israëlische gevangenissen en de vrijlating van kopstukken van de Duitse terreurgroep Rote Armee Fraktion. Israël liet direct weten niet op de eisen in te gaan.

De Duitse politie was niet voorbereid op een terroristische daad en maakte grote fouten, bleek achteraf. Na een mislukte bevrijdingspoging in het Olympische dorp zegde de politie de terroristen een vrije aftocht met de gijzelaars toe. In helikopters werd de groep naar het vliegveld Fürstenfeldbruck gebracht. Op het vliegveld trachtte de politie de gegijzelden te bevrijden, maar onder meer door gebrekkige informatie, bijvoorbeeld over het aantal gijzelnemers, liep de bevrijdingsactie uit op een bloedbad. Alle gijzelaars, vijf van de acht terroristen en een politieman, kwamen om het leven. De aanslag eiste in totaal 17 levens.

De dag na het bloedbad vonden er geen wedstrijden plaats. In plaats daarvan werd een grote herdenkingsdienst gehouden in het Olympische Stadion, waar de voorzitter van het IOC bekend maakte dat de Spelen de volgende dag zouden doorgaan. Dat besluit maakte veel kritiek los. Het IOC wilde hiermee een verdere politisering van de Spelen voorkomen. Als de Spelen zouden worden afgebroken, zou het risico op een aanslag bij een volgende editie groter worden, redeneerde het IOC. De sporters konden zelf kiezen om eerder te vertrekken. Sommigen deden dat ook, zoals de zevenvoudig Olympisch kampioen Mark Spitz uit de VS. Ook vijf Nederlandse deelnemers besloten weg te gaan. Maar de meeste sporters bleven.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: https://www.duitslandinstituut.nl/naslagwerk/626/1972-zomerspelen-in-munchen